

חוקים המבטאים את אופייה היהודי של המדינה

- חברי הכנסת מחוקקים חוקים בעלי אופי דמוקרטי ולצידם חוקים בעלי צביון יהודי.
- חברי הכנסת, השייכים למפלגות שבתפיסת עולמן גישות שונות למושג מדינה הודית, פועלים באמצעות חקיקה כדי להביא לידי ביטוי מעשי את תפיסתם.
- להלן נפרט 3 קבוצות של חוקים בעלי אופי יהודי : -

1. חוקים יהודיים בהם ביטוי לדת היהודית

(מקורם בגישת מדינת התורה ובגישת מדינה דתית לאומית)

- **חוק בתי דין רבניים – 1953** מעניק סמכות לבתי הדין הרבניים לפסוק בדיני אישות על פי ההלכה. יחד עם זאת, מכירה מדינת ישראל בסמכות בתי הדין של העדות
- הדתיות השונות, ובכך באה לידי ביטוי הכרה **בזכות הקבוצה** וכן עקרונות דמוקרטיים כמו **פלורליזם ושוויון**.
- **חוק שעות עבודה ומנוחה – 1951** קובע את יום השבת והחגים כימי מנוחה רשמיים ליהודים על פי המסורת היהודית. " ושבבת בו מכל מלאכה " (למוסלמים יום ששי, לנוצרים יום ראשון).. אין להעסיק עובד בימים אלו, אלא עפ"י היתר של שר העבודה. החוק אוסר אפליה בקבלת עובדים שומרי מצוות. זה מבטא שמירת שבת

בציבור.

- **חוק חג המצות – 1986** – אוסר על בעלי עסקים יהודיים להציג מוצרי חמץ בישובים יהודיים בחג הפסח. החוק לא חל על אוכלוסיה לא יהודית. יש כאן שמירה על מנהג יהודי דתי בחיים הציבוריים.

- **חוק איסור גידול חזיר – 1962** קובע שהחזיר הוא חיה האסורה למאכל על פי הלכה היהודית והמוסלמית. החוק אוסר על גידול חזיר בישראל, למעט באזורים שבהם רוב האוכלוסיה נוצרית. יש כאן הסתייגות מגידול בעלי חיים טמאים על פי המסורת על אדמת הקודש.

חוקים אלה **מתבססים על ההלכה היהודית על התנך**, ומדגישים את הקשר של העם היהודי **לדת ולמסורת**. למרות היותם חוקים דתיים הם מחייבים את כל האוכלוסיה היהודית בארץ, (גם את החילונים), דבר שמבטא את העובדה שאין הפרדת דת מהמדינה.

2. חוקים יהודיים בהם ביטוי לתרבות ולמורשת היהודית

(מקורם בגישת מדינת לאום יהודית תרבותית)

- **חוק יום הזכרון לשואה ולגבורה - 1959** החוק נועד לשמר את מורשתו של העם היהודי ששרד את השואה בבחינת לזכור ולא לשכוח. החוק מורה להקדיש יום זיכרון שנתי להתייחדות עם הנספים וכן לציין את מאבק העם היהודי בשואה.
- **חוק רשות השידור - 1965** נקבע בחוק כי תפקיד הרדיו והטלוויזיה הממלכתי יהיה חיזוק הקשרים עם המורשת היהודית. הרשות מחוייבת להגיש תוכניות לקראת ימי ששי ושבט ולקראת החגים ברוח המורשת.

- **חוק יסוד המשפט - 1981** נקבע כי בכל מקרה בו אין בית המשפט מוצא תשובה בחוק הקיים, יש להכריע ברוח עקרונות הצדק והיושר והשלום של "מורשת ישראל" המתבססים על המשפט העברי.
- **חוק חינוך ממלכתי** החוק מדגישה את חשיבות הנחלתה של התרבות היהודית וקובע בין היתר את תפקיד מערכת החינוך בלימודי מורשת ישראל.

ה מבטאים את **המורשת וההסטוריה** של העם היהודי ומטרתם היא להקנות **צביון** אזרחי המדינה. חוקים אלה מתבססים על עקרונות מהמקורות היהודיים העתיקים, ועם המורשת לאורך רצף ההסטוריה היהודית עד ימינו.

3. חוקים יהודיים בהם ביטוי ללאום היהודי

(מקורם בגישת מדינת העם היהודי ובגישת מדינת היהודים)

- **חוק השבות וחוק האזרחות - 1952** חוק השבות קובע את זכותו של כל יהודי עלות למדינת ישראל. זכות זו ניתנת גם לבן זוג לבן ולנכד. מתוקף זכות זו ניתנת אזרחות על פי חוק האזרחות.
- חוק האזרחות קובע את **הדרכים לקבלת אזרחות ישראלית** עבור יהודים ולא יהודים
- מכח חוק השבות, מכוח ישיבה בישראל לפני הקמתה, מכח לידה, התאזרחות או הענקה. ישנם סעיפים בחוק המאפשרים לשר הפנים לשלול אזרחות (עמ' 265 – 275)
- **חוק מעמד ההסתדרות הציונית - 1953** מעניק מעמד חוקי להסתדרות הציונית ולסוכנות היהודית, וקובע כי תפקידיהן בגיוס כספים, בהתיישבות חקלאית ובקליטת

עליה וכן ייצוג היהודים בתפוצות. החוק מבטא את הקשר בין
מדינת ישראל ליהודי
העולם.

- **חוק יסוד מקרקעי ישראל – 1980** החוק קובע שאדמת הלאום
ואדמת הקרן הקיימת
לישראל, שהן רוב אדמות המדינה ובעלותה, אסורות למכירה
ללא יהודים משום
שמטרתן היתה התיישבות יהודית.

חוקים אלה משקפים אתהיותה של מדינת ישראל מדינת העם היהודי,
ומטרתם להבטיח שמדינת ישראל תהיה בעלת רוב יהודי. חוקים אלה
מחזקים את העובדה שישראל היא מדינת לאום יהודית אתנית.